

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูล

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แบบแผนการชมละครโทรทัศน์ของผู้ชาย” ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธีประกอบกัน กล่าวคือใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) เป็นวิธีการหลักในการเก็บข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมชมละครโทรทัศน์ การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ รวมถึงความเชื่อและค่านิยมที่ผู้ชายได้รับจากการชมละครโทรทัศน์ และนำไปสู่ความเข้าใจว่าสาเหตุที่ทำให้ผู้ชายจำนวนมากติดตามชมละครโทรทัศน์เนื่องจากละครโทรทัศน์มีการปรับตัวเข้าหาผู้ชมที่เป็นชาย หรือผู้ชมที่เป็นชายปรับตัวเข้าหาละครโทรทัศน์

นอกจากนี้ ยังใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Research) โดยสร้างแบบสอบถามเพื่อสำรวจการเปิดรับละครโทรทัศน์ และความบ่อยครั้งในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ อันจะนำไปสู่ความเข้าใจเรื่อง “แบบแผนการชมละครโทรทัศน์ของผู้ชาย” คืบยิ่งขึ้น

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชากรเพศชายที่ติดตามชมละครโทรทัศน์ในช่วงไพรม์ไทม์ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นกลุ่มคนที่มีแนวโน้มที่จะเลือกชมหรือไม่ชมรายการโทรทัศน์เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของตน และสามารถให้เหตุผลในการเลือกชมหรือไม่ชมรายการโทรทัศน์ อาทิ ละครโทรทัศน์ ได้ดีกว่ากลุ่มคนที่มีอายุน้อย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การวิจัยนี้ กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 30 คน เพื่อทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและใช้แบบสอบถาม

สำหรับการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้เก็บข้อมูลได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

- กลุ่มตัวอย่างจะต้องเป็นผู้ชายที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่ชมละครโทรทัศน์ในช่วงไพรม์ไทม์ทางสถานีโทรทัศน์ช่องใดช่องหนึ่ง (ได้แก่ ละครโทรทัศน์ช่วงก่อนเวลาข่าวภาคค่ำทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 เวลา 18.45 - 20.00 น. และละครโทรทัศน์ช่วงหลังการเสนอข่าวภาคค่ำทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 และช่อง 7 เวลา 20.30 - 22.00 น.)

โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน ได้แก่

- 1) กลุ่มวัยเรียน คือ ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และกำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา
- 2) กลุ่มวัยทำงาน คือ ผู้ที่มีอายุระหว่าง 22 - 49 ปี
- 3) กลุ่มวัยผู้สูงอายุ คือ ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1) การเก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) โดยจะทำการสัมภาษณ์ด้วยตัวเอง ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2) การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม โดยใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 1

แนวคำถามในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview)

1. คำถามทั่วไปเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการชมโทรทัศน์โดยทั่วไปของผู้ชาย เพื่อให้ทราบถึงบริบทแวดล้อมในการชมโทรทัศน์ของผู้ชายว่ามีผลต่อพฤติกรรมกรรมการชมโทรทัศน์และการตัดสินใจเลือกชมโทรทัศน์ของผู้ชายมากน้อยเพียงใด ได้แก่ คำถามเกี่ยวกับ

- ลักษณะการอยู่อาศัย และสมาชิกภายในครอบครัว
- จำนวนเครื่องรับโทรทัศน์ภายในบ้าน การเป็นเจ้าของเครื่องรับโทรทัศน์
- พฤติกรรมการชมโทรทัศน์
- การตัดสินใจเลือกชมรายการโทรทัศน์

2. คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการชมละครโทรทัศน์ ได้แก่ คำถามเกี่ยวกับ

- การเปิดรับชมละครโทรทัศน์
- การตัดสินใจเลือกชมละครโทรทัศน์
- เภณฑ์ที่ใช้ในการเลือกชมละครโทรทัศน์
- พฤติกรรมก่อนการชมละครโทรทัศน์
- พฤติกรรมขณะชมละครโทรทัศน์ เช่น ความตั้งใจขณะชมละครโทรทัศน์ และการวิพากษ์วิจารณ์ขณะชมละครโทรทัศน์
- พฤติกรรมหลังการชมละครโทรทัศน์ อาทิ การนำเรื่องราวจากละครโทรทัศน์ไปใช้ประโยชน์
- ความเชื่อและค่านิยมที่ได้รับจากการชมละครโทรทัศน์

3. คำถามเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมละครโทรทัศน์

เกณฑ์ในการวัด

- 1) การวิเคราะห์พฤติกรรมการชมโทรทัศน์โดยทั่วไป ใช้เกณฑ์การศึกษา ดังนี้
 - (1) ปรับทเวดล้อมในการชมโทรทัศน์ เช่น ลักษณะการอยู่อาศัย พฤติกรรมการชมโทรทัศน์ อาทิ ผู้ชายชมโทรทัศน์คนเดียวหรือชมร่วมกับคนอื่น, แบบแผนการดูในแง่ช่วงเวลา เป็นต้น
 - (2) การตัดสินใจเลือกชมรายการของผู้ชาย เช่น ผู้ชายตัดสินใจเลือกชมรายการโทรทัศน์ด้วยตนเอง ชมตามผู้อื่นเลือก หรือตัดสินใจร่วมกับผู้อื่น
- 2) การวิเคราะห์พฤติกรรมการชมละครโทรทัศน์ แบ่งการศึกษาเป็น
 - (1) การเลือกเปิดรับชมละครโทรทัศน์ (Selective Exposure) เช่น ผู้ชายเปิดรับชมละครโทรทัศน์อย่างไร และมีการเปิดรับมากน้อยแค่ไหน หรือมีความบ่อยครั้งในการเปิดรับชมเท่าใด
 - (2) การเลือกรับรู้และตีความละครโทรทัศน์ (Selevtive Perception or Selective Interpretion) เช่น ผู้ชายเป็นผู้เลือกชมละครเอง (active) หรือชมตามผู้อื่นเลือก (passive), เกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกชมละครโทรทัศน์ อาทิ ผู้ชายเลือกชมละครโทรทัศน์เพราะผู้ผลิต เนื้อหา ดารา ฯลฯ
 - (3) ความตั้งใจชมละครโทรทัศน์ (Attention) เช่น พฤติกรรมก่อนการชมละครโทรทัศน์, พฤติกรรมขณะชมละครโทรทัศน์ อาทิ ผู้ชายมีกิจกรรมอื่นในขณะที่ชมละครโทรทัศน์หรือไม่, และผู้ชายมีการวิพากษ์วิจารณ์หรือพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องราวในขณะที่ชมละครหรือไม่ และพฤติกรรมหลังการชมละครโทรทัศน์ อาทิ การนำเรื่องราวที่ได้จากการชมละครโทรทัศน์ไปใช้ประโยชน์
 - (4) การเลือกจดจำเนื้อหาละครโทรทัศน์ (Selective Retention) เช่น ความเชื่อและค่านิยมที่ผู้ชายได้รับจากการชมละครโทรทัศน์
- 3) การวิเคราะห์การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้จากการชมละครโทรทัศน์ โดยใช้เกณฑ์การแบ่งการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ ดังนี้
 - (1) เพื่อใช้เวลาว่าง (Rest time) เช่น เพื่อใช้เวลาให้หมดไปหรือเพื่อฆ่าเวลา, เพราะไม่มีรายการอื่นให้ชม, เพื่อให้มีอะไรทำในเวลาว่าง

(2) เพื่อความเพลิดเพลิน (Entertainment) เช่น เพื่อความสนุกสนาน, เพื่อความบันเทิง, เพื่อความสบายใจ, เพื่อให้ได้อารมณ์ความรู้สึก

(3) เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ (Relaxing) เช่น เพื่อพักผ่อน, เพื่อผ่อนคลายหรือคลายเครียด

(4) เพื่อต้องการข่าวสาร (Surveillance) เช่น เพื่อสำรวจความเป็นจริง, เพื่อหาคำแนะนำในการดำเนินชีวิตและหาเอกลักษณ์ให้กับตนเอง, เพื่อหาความรู้

(5) เพื่อนำไปปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น เพื่อให้มีเรื่องราวไปพูดคุยกับผู้อื่น, เพื่อให้มีโอกาสใช้เวลาอยู่ร่วมกับครอบครัว

ส่วนที่ 2

แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับชมละครโทรทัศน์

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลการเปิดรับชม และความบ่อยครั้งในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ โดยใช้แบบสอบถามแบบคำถามปลายปิด (Close-Ended Questionnaire) แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ ชื่อ อายุ สถานภาพ สมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ส่วนตัวต่อเดือน (ข้อ 1-6)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ในช่วงไพรม์ไทม์ของแต่ละสถานีโทรทัศน์ ว่าเปิดรับชมบ่อยครั้งแค่ไหน

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตั้งเกณฑ์การให้คะแนนความบ่อยครั้งในการชมละครโทรทัศน์ ดังต่อไปนี้

ไม่เคยดู (0 %)	1 คะแนน
ดูบ้างไม่ดูบ้าง (20 %)	2 คะแนน
ดูพอสมควร (40 %)	3 คะแนน
ดูบ่อย (60 %)	4 คะแนน
ดูเกือบทุกครั้ง (80 % ขึ้นไป)	5 คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่มุ่งศึกษาพฤติกรรมกรรมการชมละครโทรทัศน์ การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ ความเชื่อและค่านิยมที่ผู้ชายได้รับจากการชมละครโทรทัศน์ ดังนั้นการเสนอรายงานวิจัยจึงเป็นแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Analysis Description) และมีการสรุปข้อมูลในรูปของตาราง เพื่อให้สะดวกในการอ่านข้อมูล

การนำเสนอข้อมูล

การจัดระเบียบข้อมูลเพื่อนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง “แบบแผนการชมละครโทรทัศน์ของผู้ชาย” ผู้วิจัยจัดเรียงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา และสรุปข้อมูลในรูปของตาราง ดังนี้

พฤติกรรมกรรมการชมละครโทรทัศน์

เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมกรรมการชมโทรทัศน์โดยทั่วไป
และพฤติกรรมกรรมการชมละครโทรทัศน์ของผู้ชาย

การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมละครโทรทัศน์

เพื่อศึกษาถึงการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับจาก
การชมละครโทรทัศน์ของผู้ชาย

บทสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

เพื่อสรุปและวิเคราะห์ผลการวิจัยที่ได้ รวมถึงเสนอแนะ
ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์